

Kindante Schakelklassen en Opvangklassen voor nieuwkomers

Richtsnoer in werkwijze en ambities

Bijgesteld: April 2017

Door: Kindante, Marika de Bruijn i.s.m. BS Petrus Canisius, OBS De Driepas, BS De Tovertuin

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 3
Hoofdstuk 1	
1. Schakelklassen en opvangklassen voor nieuwkomers	pag. 5
<i>werkwijze en procedures</i>	
1.1 Schakelklassen	
1.2 Opvangklassen voor nieuwkomers	pag. 5
1.3 Doelen schakelklassen en opvangklassen voor nieuwkomers	pag. 6
1.4 Toelating schakelklassen en opvangklassen voor nieuwkomers	pag. 6
1.5 Meten taalachterstanden	pag. 6
1.6 Taalbeleidsplan	pag. 7
1.7 Uitstroom en nazorg	pag. 7
1.8 Ouderparticipatie	pag. 7
1.9 Financiering	pag. 7
1.10 Verantwoording	pag. 9
1.11 Afspraken met gemeenten	pag. 9
1.12 Vervoer	pag. 9
Hoofdstuk 2	
2. Knelpunten en ambities	pag. 10
2.1 Knelpunten	pag. 10
2.2 Ambities	pag. 12
Bijlage Leerlingenpopulatie	pag. 14

Inleiding

In de Westelijke Mijnstreek en het zuidelijk deel van Midden-Limburg heeft Kindante drie locaties waar onderwijs wordt verzorgd aan nieuwkomers en leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse Taal.

Daarbij maken we onderscheid tussen opvangklassen voor nieuwkomers en schakelklassen.

Definitie Opvangklassen voor nieuwkomers

Met nieuwkomers bedoelen we leerlingen van ca. 4 tot 13 jaar, die afkomstig zijn uit het buitenland en het Nederlands niet tot onvoldoende beheersen en minder dan één jaar Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd. Het bezit van een verblijfsvergunning is hierbij niet van belang.

Er wordt gestreefd naar een werkbare situatie en ontwikkeling voor een veranderlijke doelgroep:

- uiteenlopende samenstelling (asielzoekers, vluchtelingen, arbeidsmigranten, adoptiekinderen)
- veel schoolwisselingen en grote fluctuaties van verblijfsduur op school,
- schoolloopbaan sterk wisselend, afhankelijk van land van herkomst maar ook door verloop en duur asielaanvraag,
- grote fluctuaties van leerlingaantallen.

Binnen de opvangklassen staat Nederlandse taalverwerving centraal. Ontwikkeling van de Nederlandse taal vindt plaats door specifiek onderwijsaanbod vanuit taalonderdelen als woordenschat, vormleer, zinsbouw, klankleer en pragmatiek.

Nieuwkomers zijn leerlingen met tijdelijke specifieke onderwijsbehoeften.

De extra aanbod is erop gericht dat nieuwkomers zo snel mogelijk aan kunnen sluiten op het reguliere onderwijsprogramma van leeftijdgenoten.

Definitie schakelklassen

In schakelklassen worden naast niet of nauwelijks aanspreekbare leerlingen met een migratie-achtergrond ook autochtone leerlingen met een forse taalachterstand opgevangen en onderwijs geboden.

Kindante heeft twee locaties met opvangklassen voor nieuwkomers, te weten Taalschool OBS De Driepas te Echt en BS Petrus Canisius te Puth.

De schakelklassen zijn gehuisvest op BS De Tovertuin te Sittard. Vanaf augustus 2015 is er op de Taalschool De Driepas een deeltijd- schakelklas gestart voor 6 tot 13 jarigen (2 dagen per week). Op BS De Tovertuin zijn er 4 tot 5 (afhankelijk van in- en uitstroom) schakelklassen, één parttime-schakelklassen voor 4 tot 6- jarigen (2 dagdelen per week), één voltijds schakelklas voor 4-6- jarigen en twee (tot 3) voltijds- schakelklassen voor 6 tot 13- jarigen.

De leerlingen uit de deeltijd- schakelklas op BS De Tovertuin en Taalschool OBS De Driepas zijn ingeschreven bij een zogenaamde moederschool. Dit kan een reguliere basisschool zijn, die zelf onvoldoende mogelijkheden heeft om gericht taalonderwijs te bieden.

Gemeenschappelijk doel opvangklassen voor nieuwkomers en schakelklassen

In de opvangklas voor nieuwkomers en de schakelklas wordt aan doelgroep- leerlingen intensief taalonderwijs aangeboden dat er op gericht is de taalachterstand zo snel mogelijk in te lopen. Door middel van dit taalonderwijs moet een betere doorstroming in het primair onderwijs plaatsvinden en deze leerlingen zo snel mogelijk integreren in het regulier primair onderwijs.

De afgelopen jaren zijn er verschillende knelpunten gesignaleerd. Deze variëren van toegankelijkheid van de voorzieningen voor alle doelgroep-leerlingen uit de verschillende gemeenten, sterk wisselende instroom, kwaliteit van onderwijs door de groepsgrootte , personele en financiële implicaties en praktische zaken als vervoer.

Met de invoering van Passend Onderwijs valt een nieuwe dimensie toe te voegen, namelijk de ambitie van thuisnabij- onderwijs in relatie met de ondersteuningsmogelijkheden van de reguliere basisschool. Onderwijs aan nieuwkomers of leerlingen met een forse taalachterstand vraagt meer expertise dan wat vanuit de basisondersteuning geboden kan worden.

Met dit richtsnoer wil Kindante vanuit haar missie en visie intern en extern richting geven aan de volgende aspecten.

- Waarborgen van kwalitatief goed en passend onderwijs .
- Wijze van toeleiding en plaatsing van doelgroep-leerlingen in de taalklassen.
- Doorstroom naar en begeleiding van doelgroep- leerlingen op de reguliere basisschool.
- Personeelsbeleid, gericht op behoud, uitbreiding en het delen van deskundigheid.

1. Schakelklassen en opvangklassen voor nieuwkomers

werkwijze en procedures

1.1 Schakelklassen

Schakelklassen voor 4- tot 6 jarigen, BS De Tovertuin

In de Westelijke Mijnstreek (WM) zijn de schakelklassen voor 4- tot 6 jarigen alleen bestemd voor leerlingen uit de gemeente Sittard-Geleen. Bij de deeltijdvariant gaan leerlingen twee dagen naar school; de overige dagdelen maken deze leerlingen gebruik van het onderwijsaanbod op een reguliere school. Bij deelname aan de voltijds schakelklas voor 4-6- jarigen gaan de leerlingen alle dagen naar school en staan de leerlingen ingeschreven op BS De Tovertuin . De voltijds schakelklas is ook toegankelijk voor leerlingen uit de gemeente Stein, mits er overeenstemming is over het vervoer. In Sittard- Geleen zijn er schakelklassen gevestigd op BS De Tovertuin te Sittard en op BS De Springplank en BS De Reuzepas te Geleen. Deze laatste twee scholen ressorteren onder stichting Triade.

Schakelklassen voor 6- tot 13 jarigen, BS De Tovertuin

In de regio WM is er sprake van twee tot drie (afhankelijk van in- en doorstroom) voltijds schakelklassen op locatie BS De Tovertuin. Deze klassen zijn toegankelijk voor leerlingen vanuit de gehele Regio Westelijke Mijnstreek (zie ook paragraaf 1.8).

Schakelklas voor 6-13- jarigen, Taalschool OBS De Driepas

In de gemeente Echt- Susteren is op de Taalschool OBS De Driepas een deeltijd- schakelklas gehuisvest voor 6 tot 13- jarigen. De schakelklas wordt ook opengesteld voor leerlingen uit de gemeenten Maasgouw en Roerdalen, mits overeenstemming bereikt wordt over de financiering en het vervoer (zie ook paragraaf 1.8).

1.2 Opvangklassen voor nieuwkomers

Opvangklassen voor nieuwkomers, huidige situatie BS Petrus Canisius

In de gemeente Schinnen zijn drie voltijdse opvangklassen voor leerlingen uit de leeftijd van 4 tot en met 13 jaar gerealiseerd op basisschool Petrus Canisius te Puth. De opvangklassen zijn bestemd voor leerlingen die woonachtig zijn in het Asielzoekerscentrum (AZC) binnen de gemeente Schinnen. Daarnaast worden de klassen bezocht door kinderen van statushouders, die zich in de gemeenten Schinnen en Beek vestigen.

Er zijn drie opvangklassen:

- de kleutergroep voor de leerlingen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar
- de middenbouwgroep voor de leerlingen in de leeftijd van 7 tot 9 jaar
- de bovenbouwgroep voor de leerlingen in de leeftijd van 10 tot 13 jaar

Opvangklassen voor nieuwkomers, Taalschool OBS De Driepas

De Taalschool OBS De Driepas biedt onderwijs aan nieuwkomers van het AZC Echt. Net als op BS Petrus Canisius zijn er drie opvangklassen:

- de kleutergroep voor de leerlingen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar
 - de middenbouwgroep voor de leerlingen in de leeftijd van 7 tot 9 jaar
 - de bovenbouwgroep voor de leerlingen in de leeftijd van 10 tot 13 jaar
- Doelgroep en doelstellingen zijn overeenkomstig met BS Petrus Canisius.

1.3 Doelen schakelklassen en opvangklassen voor nieuwkomers

Taalbeheersing is het overkoepelende doel voor leerlingen in de opvang- en schakelklassen. Deze leerlingen hebben een ontwikkelingsachterstand op het gebied van woordenschat, technisch lezen

en begrijpend lezen. Een achterstand op deze onderdelen van het taalonderwijs vormt een handicap voor een succesvolle schoolloopbaan, omdat een goede beheersing hiervan een voorwaarde is om andere vakken goed te kunnen volgen.

De ambitie is om die achterstand gedurende één tot twee schooljaren grotendeels in te halen. Die ambitie is afhankelijk van de motivatie, werkhouding en intelligentie van de leerling. Voor leerlingen met een leerachterstand over de totale linie of voor leerlingen met een specifieke leerstoornis of taalstoornis is de schakelklas minder geschikt omdat zij langer dan één tot twee schooljaren gerichte aandacht nodig hebben. Dat geldt overigens ook voor leerlingen die beter gebaat zijn bij een ondersteuningsaanbod in het speciaal (basis)onderwijs.

1.4 Toelating schakelklassen en opvangklassen voor nieuwkomers

Schakelklassen en opvangklassen voor nieuwkomers zijn toegankelijk voor leerlingen met een migratie-achtergrond die korter dan één jaar in Nederland verblijven. Daarnaast zijn schakelklassen ook toegankelijk voor leerlingen met een grote taalachterstand.

1.5 Meten taalachterstanden

Om de taalachterstand te meten wordt gebruik gemaakt van Cotaan-genormeerde toetsen en observatie-instrumenten. Achtereenvolgens zal nader worden ingegaan op de vaststelling van taalachterstanden bij de verschillende doelgroepen.

4/5 jarige leerlingen met een taalachterstand:

Voor deze doelgroep kan de taalachterstand worden vastgesteld m.b.v. observatie-instrumenten voor jonge kinderen. Een aantal VVE programma's hebben een eigen observatie-instrument c.q. volgsysteem (b.v. Speelplezier, Piramide, Kaleidoscoop, Startblokken/Basisontwikkeling). Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van observatie-instrumenten die niet gekoppeld zijn aan een specifiek programma (b.v. Kijk). Voor de kinderen uit groep 1 en 2 zijn ook genormeerde toetsen beschikbaar (b.v. CITO Taal voor kleuters voor leerlingen uit groep 1 en 2).

6 tot 13-jarige leerlingen met een taalachterstand:

Bij de 6 tot 13 jarigen kan gebruik worden gemaakt van de taaltoetsen uit het Cito-leerlingvolgsysteem. Het betreft de woordenschattoets, de Drie Minuten Toets (groep 3 t/m 8), de AVI-toets (groep 3 t/m 8), Leestechiek en Leestempo (groep 3 t/m 8), begrijpend lezen (groep 5 t/m 8) en spelling (groep 3 t/m 8).

Nieuwkomers 4 tot 13 jarigen:

Kinderen die rechtstreeks uit het buitenland komen of sinds kort in Nederland wonen hebben doorgaans een grote taalachterstand. Nederlands is voor hen een nieuwe taal. Deze kinderen zijn gebaat bij een centrale opvang met veel aandacht voor taalvaardigheid. Na enkele maanden kan voor deze kinderen een methode- onafhankelijke en genormeerde taaltoets worden afgenomen om te bepalen wat het niveau is. Deze toets is geschikt voor kinderen met een lage taalvaardigheid. Daarbij wordt met name gekeken naar de onderdelen zinsbegrip (indien mogelijk), de passieve en actieve woordenschat.

1.6 Taalbeleidsplan

De schakel- en opvangklassen leggen op hoofdlijnen de inhoud, werkwijze en organisatie van het gegeven onderwijs vast in een taalbeleidsplan. Belangrijk onderdeel hiervan is het onderwijsaanbod dat afgestemd is op de doelgroep. Inhoudelijk zal het accent liggen op woordenschatontwikkeling, klankleer, zinsbouw, vormleer, technisch en begrijpend lezen. Daarnaast zal aandacht zijn voor taalgericht zaakvakkenonderwijs.

1.7 Uitstroom en nazorg

Doorgaans stromen leerlingen uit na één tot twee jaar intensief taalonderwijs. Voor de leerlingen van de opvangklassen kan dit verschillend zijn. In incidentele gevallen kan dit met enkele maanden worden verlengd. Het uitstroomniveau wordt bepaald een daartoe gecertificeerde toets. Leerlingen die de schakel- of opvangklas verlaten hebben nog een vorm van nazorg nodig. Ervaring leert dat prestaties van leerlingen een terugval kunnen vertonen wanneer die nazorg ontbreekt. Bovendien slagen niet alle leerlingen erin om hun taalachterstand in één tot twee jaar volledig in te lopen en waarvoor een jaar intensief taalonderwijs nog niet voldoende is om probleemloos het reguliere onderwijs te volgen. Het is daarom van belang dat de leerkrachten van de schakelklassen afspraken maken over de wijze waarop het onderwijs in de schakelklas wordt verbonden met het onderwijs in de reguliere groep. De nazorg kan verschillen per type schakelklas. Bij de deeltijdvariant, waarbij leerlingen een gedeelte van het onderwijs in hun reguliere groep blijven volgen, zal er het hele jaar door regelmatig contact moeten zijn tussen de leerkrachten van beide klassen. Bij de voltijdvariant is de overdracht geconcentreerd in het laatste gedeelte van het schooljaar. Bij de nazorg dient in ieder geval aandacht te zijn voor:

- Het doorgeven van leerlinggegevens (waaronder het plan van aanpak met ontwikkelingsperspectief) aan de ontvangende leerkrachten.
- De afstemming van het schakelklas onderwijsprogramma op het onderwijs in de reguliere groep.
- De voorbereiding van de leerkrachten in de ontvangende groep.
- Leerkrachten informeren over het specifieke taalaanbod en handvaten aanreiken.

1.8 Ouderparticipatie

Betrokkenheid van ouders bij het onderwijs van hun kinderen is van groot belang. De school speelt hierin een initiërende en verbindende rol in. De school stimuleert ouders ook in de thuissituatie talige activiteiten ondernemen die aansluiten bij de ontwikkeling van de taalvaardigheid in de schakel- of opvangklas. Omdat voor alle kinderen een ontwikkelingsperspectief dient te worden opgesteld is overleg met ouders tevens een wettelijke verplichting. Gesprekken met ouders vinden veelal op school plaats, het afleggen van huisbezoeken is echter ook een mogelijkheid. Daarbij wordt incidenteel een tolk ingeschakeld. Ouders worden nadrukkelijk uitgenodigd bij schoolactiviteiten- en festiviteiten.

1.9 Financiering

Westelijke Mijnstreek.

Deeltijdschakelklas voor 4- tot 6 jarigen voor Sittard-Geleen:

De financiering van de deeltijdschakelklassen in Sittard-Geleen 4- tot 6 jarigen komt volledig ten laste van de gemeente. Immers deze leerlingen maken slechts twee dagen (16 uur) gebruik van de schakelklassen en de overige drie dagen volgen zij onderwijs op de moederschool. De schakelklassen voor de 4- tot 6 jarigen is alleen bestemd voor leerlingen uit de gemeente Sittard-Geleen. De 4- tot 6 jarige leerlingen uit de overige gemeenten kunnen gebruik maken van scholen in hun gemeente waar een intensief VVE programma wordt aangeboden.

Voltijdsschakelklas voor 4- tot 6 jarigen en de voltijdsschakelklassen voor 6-tot 13 jarigen voor de gehele WM:

De financiering van de voltijdsschakelklassen voor 4 tot 6- jarigen en de voltijdsschakelklassen voor de 6- tot 13 jarigen in Sittard-Geleen is op basis van cofinanciering. Jaarlijks wordt op basis van het aantal ingeschreven leerlingen in de schakelklas op 1 oktober van het voorafgaande jaar een formatie berekening gemaakt. Deze formatie wordt door het bevoegd gezag van de school ook daadwerkelijk ingezet. De gemeente Sittard-Geleen betaalt de overige personele kosten voor de

inzet van de leerkrachten en de intern begeleider, in het geval dat er minder dan 15 leerlingen (met een minimum van 9 leerlingen) participeren in deze schakelklas.

Indien leerlingen uit andere gemeenten gebruik willen maken van de schakelklas voor 6- tot 13-jarigen dient de gemeente waaruit deze leerling afkomstig is eveneens een bijdrage te leveren in de personele kosten. Dit geldt alleen als bekostiging van Rijksweg niet toereikend blijkt te zijn. Hierover wordt op voorhand overleg gevoerd met betreffende gemeente. Er wordt altijd uitgegaan van co-financiering, waarbij Kindante 50% van de kosten voor haar rekening neemt.

De kosten voor één maand onderwijs in een voltijdsschakelklas bedraagt: € 623,--
Afrekening vindt plaats bij aanvang van het volgende kalenderjaar. Leerlingen uit andere gemeenten kunnen alleen worden toegelaten als er voldoende plaatsingsmogelijkheden zijn én er overeenstemming is over de vervoerskosten. De vervoerskosten zijn voor rekening van de betreffende gemeente.

Kostenraming per leerling binnen de voltijdvariant per 1 augustus 2017

Loonkosten 1 leerkracht LB FTE 1.0	€ 71.042,--
Inzet intern begeleider FTE 0.2	€ 14.208,--
Lokaalkosten	€ 4.600,--
Methodisch- en verbruiksmateriaal	€ 2.000,--
Scholing/ondersteuning	€ 1.500,--
Totaal	€ 93.350,--

Uitgaande van 15 leerlingen zijn de kosten: € 93.350,-- 15 leerlingen= € 6.223,--

De kosten per maand per leerling zijn: € 623,-- (uitgaande van 10 maanden onderwijs in de fulltime-schakelklas)

Gemeente Echt- Susteren

Schakelklassen voor 6 tot 13 jarigen voor alle MER-gemeenten:

De financiering van de deeltijd- schakelklas voor 6- tot 13 jarigen op de Taalschool in Echt is voor rekening van de gemeente Echt-Susteren. Immers deze leerlingen maken slechts twee dagen (11 uur) gebruik van de schakelklas en de overige dagen- en dagdelen volgen zij onderwijs op de moederschool. De gemeente Echt-Susteren betaalt de personele kosten voor de inzet van één leerkracht (voor 0.4684 FTE), de intern begeleider (0,05 FTE), schoolleiding (voor 0,05 FTE). Ook draagt de gemeente bij aan de lokaalkosten, kosten voor methodisch- en verbruiksmateriaal en deskundigheidsbevordering.

Indien leerlingen uit andere gemeenten gebruik willen maken van de schakelklassen voor 6- tot 13-jarigen in de AZC-school dient de gemeente waaruit deze leerling afkomstig is eveneens een bijdrage te leveren in de kosten naar rato van het aantal maanden onderwijs vanaf het moment van inschrijving . De maand waarin het kind wordt ingeschreven en uitgeschreven tellen als volledige maand voor de bekostiging. De kosten voor één maand onderwijs in de deeltijd- schakelklas voor een leerling uit een andere gemeente bedragen per leerling € 271,-- Dit wordt eenmaal per jaar verrekend met de gemeente Echt- Susteren.

Leerlingen uit andere gemeenten kunnen alleen worden toegelaten als er voldoende plaatsingsmogelijkheden zijn. Het vervoer van leerlingen uit omringende gemeenten is voor rekening van desbetreffende gemeente.

Kostenraming per leerling binnen de deeltijdvariant per 1 augustus 2017

Loonkosten 1 leerkracht LB FTE 0.4250 (twee dagen a 8,5 uur)	€ 30.193,--
Inzet intern begeleider FTE 0,05	€ 3.552,--
Inzet locatieleider FTE 0,05	€ 3.552,--
Lokaalkosten (op basis van 2 dagen)	€ 1.840,--
Methodisch- en verbruiksmateriaal (op basis van twee dagen)	€ 800,--
Scholing/ondersteuning (op basis FTE)	€ 700,--

Totaal**€ 40.637,--**

Uitgaande van 15 leerlingen zijn de kosten: € 40.637,--: 15 leerlingen= € 2.709,--

De kosten per maand per leerling zijn: € 271,-- (uitgaande van 10 maanden onderwijs in de deeltijd schakelklas).

Gemeente Schinnen*Taalklassen voor nieuwkomers*

De gemeente Schinnen financiert de extra lokalen bij BS Petrus Canisius. Ook wordt de muziektherapeutische lessen door de gemeente gesubsidieerd. Jaarlijks ontvangt de school hier in totaal €8.000,- voor.

1.10 Verantwoording

Jaarlijks overleggen alle betrokken partijen aan de participerende gemeenten een verantwoording over de besteding van de financiële middelen m.b.t. de schakelklassen van het voorafgaande jaar. Tevens wordt er een inhoudelijke evaluatie opgesteld waarin opgenomen zijn algemene gegevens (doelstelling en doelgroep), organisatie (aanmelding en intake, vervoer, onderwijsorganisatie, nazorg, begeleiding en professionalisering leerkrachten), leeropbrengsten (behaalde resultaten bij instroom en uitstroom) en conclusies en aandachtspunten. Verder dienen hierin kengetallen te worden opgenomen middels een overzicht van leerlingen die gebruik hebben gemaakt van de schakelklassen (soort groep, geboortedatum, instroomdatum, uitstroomdatum, aantal maanden onderwijs in schakelklas, gemeente van herkomst, school van herkomst, de migratie-achtergrond, nationaliteit, jongen/meisje en school van uitstroom).

1.11 Afspraken met gemeenten

Van de schakelklas voor 6- tot 13-jarigen in de gemeente Sittard-Geleen kunnen bij voldoende plaatsingsmogelijkheden ook leerlingen uit de gemeenten Stein deelnemen. Dit geldt ook voor de opvangklassen voor nieuwkomers op BS Petrus Canisius voor leerlingen uit de gemeente Beek. Indien leerlingen van de aangrenzende gemeenten gebruik maken van deze mogelijkheid wordt ervan uitgegaan dat deze gemeenten eveneens verantwoordelijk zijn voor de gemaakte kosten. Wat betreft de MER- gemeenten worden in de loop van 2015 in nauwe samenwerking met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Echt en omstreken verdere afspraken gemaakt.

1.12 Vervoer

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vervoer van de leerlingen uit hun gemeente en dragen hiervan ook de kosten. Indien leerlingen uit andere gemeenten gebruik maken van de centrale schakelklas is de desbetreffende gemeente waarin deze leerling woonachtig verantwoordelijk voor het vervoer. In de gemeente Sittard- Geleen kunnen kinderen die op 3 kilometer of meer (loopafstand) van de schakelklas-locatie wonen, gebruik maken van een taxivoorziening. De gemeente regelt de gunning van het taxivervoer.

In de gemeente Schinnen is afgesproken dat leerlingen van statushouders uit de omliggende kerkdorpen op kosten van de gemeente naar de school vervoerd worden.

In de gemeente Echt- Susteren kunnen de ouders van kinderen die op grote afstand van de schakelklas- locatie een tegemoetkoming krijgen in de vervoerskosten. Verdere details staan beschreven in de verordening Leerlingenvervoer van de gemeente Echt- Susteren.

De directies van de scholen zijn het aanspreekpunt voor het verloop van het vervoer en treden hierbij zo mogelijk in overleg met de gemeente. Leerlingen woonachtig in het AZC Moorheide te Sweikhuizen worden naar en van school vervoerd door busvervoer dat door COA bekostigd wordt.

2. Knelpunten en ambities

Bij de inrichting en instandhouding van de huidige schakel- en opvangklassen in Echt-Susteren, Puth-Schinnen en Sittard-Geleen worden een aantal knelpunten gesignaleerd. Om deze knelpunten te ondervangen heeft Kindante verschillende ambities geformuleerd.

2.1 Knelpunten

Mondiale ontwikkelingen

Kijkend naar het aantal mensen dat opgevangen werd in asielzoekerscentra dan zien we na een daling de afgelopen jaren, momenteel na een forse toename in 2015 een terugloop.

In cijfers:

Jaar	Instroom
2001	84.000
2011	16.000
2015	59.000
2016	31.000

Tegelijkertijd zien we vanaf 2004 een toestroom van leerlingen die de Nederlandse Taal niet- of nauwelijks beheersen van arbeidsmigranten uit Midden en Oost-Europese landen (de zgn. MOE-landen). Het zijn voornamelijk Polen, maar ook Roemenen, Slowaken en Bulgaren. Een deel heeft zich inmiddels permanent in Nederland gevestigd en laat gaandeweg partner en kinderen overkomen. Naast de instroom vanuit de MOE-landen worden scholen mede als gevolg van conflicten in de wereld geconfronteerd met instroom van leerlingen uit andere landen en werelddelen. Op dit moment is de toestroom van vluchtelingen uit Syrië en Somalië fors, ook in het kader van gezinshereniging. Naast taalproblematiek is er bij deze doelgroep sprake van ernstige sociale- emotionele en psychiatrische problematiek. Daarnaast ondervinden veel kinderen van vluchtelingen een onderbreking in de onderwijsloopbaan of geen mogelijkheid tot scholing vanwege oorlog. Ook worden leerlingen aangemeld die nooit naar school zijn gegaan in het land van herkomst. *Zie bijlage 1: kenmerken van de leerlingenpopulatie Taalschool OBS De Driepas, BS De Tovertuin, BS Petrus Canisius*

Expertise

Onderwijs aan leerlingen met Nederlands als tweede taal en met een forse taalachterstand is een specialiteit. Het vraagt om een gedifferentieerd aanbod en voor ieder kind wordt een individueel ontwikkelingsperspectief opgesteld. Hiervoor zijn leerkrachten nodig met gespecialiseerde competenties en vaardigheden. Door mutaties binnen Kindante, het noodzakelijk moeten werken met tijdelijke contracten en de wisselende in- en uitstroom maakt het lastig om expertise te behouden, uit te breiden en te delen. De ambitie om doorgestroomde leerlingen (ambulant) te begeleiden krijgt in beperkte mate vorm.

In schooljaar 2015|2016 zijn 12 medewerkers (directeuren, coördinatoren en leerkrachten) vanuit Kindante gestart met de post-HBO- opleiding Nederlandse Taal voor anderstaligen. De verwachting is dat deze opleiding de deskundigheid verder vergroot.

Deeltijdschakelklas

De huidige deeltijdschakelklassen worden momenteel vooral bezocht door NT2- leerlingen met een migratie- achtergrond. Dit zijn leerlingen waarvoor deeltijd NT2- onderwijs voldoende zou moeten renderen om op de andere lesdagen mee te doen in de reguliere groep op de moederschool. Het oorspronkelijke doel van schakelklassen lijkt plaats gemaakt te hebben voor gericht NT2- onderwijs.

De ervaring leert echter dat resultaten achterblijven bij deze leerlingen die gebruik maken van de voltijdse variant. Ook blijkt dat de afstemming met de moederschool over inhoud en aanpak niet optimaal is. Daarnaast blijven vervoersperikelen een rol spelen (zie ook Vervoer).

Beleid COA als uitvoeringsorgaan

Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van voldoende opvangplaatsen voor asielzoekers die zijn toegelaten tot de asielprocedure. Op basis van een actuele prognose over de ontwikkeling van de in- en uitstroom van asielzoekers wordt een planning gemaakt voor de komende twaalf maanden voor de mutatie van de locaties. Het bestaansrecht van de Taalklassen in Echt en Schinnen is deels afhankelijk van de instroom van AZC-leerlingen. Het aandeel van kinderen van statushouders in de taalklassen neemt echter ook flink toe. De verhouding is momenteel in Echt 40/60% (azc-leerlingen/statushouders), in Schinnen ook 40/60%. Dit zijn veelal leerlingen die al langer in Nederland verkeren en daarom geen extra budget of toeslag meenemen. Financieel gaan hier knelpunten ontstaan. Binnen Kindante geldt de afspraak dat een nieuw groep kan starten met minimaal 9 leerlingen, het maximale aantal leerlingen in een taalklas voor nieuwkomers of schakelklas bedraagt 15.

Vervoer

Vervoer blijft een knelpunt. De norm die de verschillende gemeenten stellen bij het aanmerking komen voor leerlingenvervoer (Sittard- Geleen: minimaal 3 km, gemeente Echt- Susteren: minimaal 6 kilometer) zorgt er regelmatig voor dat leerlingen niet naar een taalklas gaan. Ouders bijvoorbeeld wonen (net) te dicht bij de school maar hebben geen eigen vervoersmogelijkheden of hebben geen gelegenheid om de kinderen te brengen door eigen werk of (inburgerings-)cursus.

Conclusie

We zien een instroom van leerlingen uit oorlogsgebieden in de wereld, MOE-landen en overige landen verspreid over een groot aantal scholen in beide regio's.

Daarnaast zitten verspreid over de verschillende gemeenten autochtone leerlingen met een grote taalachterstand. Deze leerlingen krijgen zo veel als mogelijk extra ondersteuning binnen de reguliere scholen. Voor een kleine groep leerlingen is het echter noodzakelijk een jaar intensief taalonderwijs te volgen om verdere ontwikkelingsachterstand te voorkomen.

Voor leerlingen die niet of nauwelijks in Nederland basisonderwijs hebben gevolgd geldt doorgaans een andere aanpak dan voor leerlingen die na enkele jaren onderwijs nog een grote taalachterstand hebben. Dit vraagt om gespecialiseerde leerkrachten, die in staat gesteld moeten worden om expertise te vergroten en te delen, zowel binnen de eigen school als daarbuiten. De huidige voorzieningen beschikken over een enorme expertise op het gebied van NT2-onderwijs, dit is ook door de Onderwijsinspectie vastgesteld (zie rapportage BS De Tovertuin, juni 2014 en rapportage Taalschool OBS De Driepas, september 2014).

2.2 Ambities

Doorgroei naar een expertisenetwerk voor NT2 en taalontwikkeling, inrichten van een ambulante dienst

Kindante draagt zorg in overleg met de overige schoolbesturen en gemeenten voor de instandhouding van de taalklassen in beide regio's t.w. de Westelijke Mijnstreek en de MER-gemeenten. Deze taalklassen groeien tot een expertisenetwerk voor NT2 en taalontwikkeling, waarbij ook ambulante ondersteuning geboden gaat worden op de reguliere scholen. Die ambulante ondersteuning bestaat uit de warme overdracht maar ook nazorg, advies en begeleiding door een NT2- specialist vanuit de taalschool bij het vormgeven van passend onderwijs op de reguliere school.

Behoud/ uitbreiden/ delen van expertise

Kindante wil de opgebouwde expertise in de huidige taalklassen behouden en consolideren. Daarbij heeft Kindante de ambitie dat in deze taalklassen gespecialiseerde, vakbekwame leerkrachten, bij voorkeur met een specialisatie NT2- onderwijs (Master, Post HBO) werkzaam zijn en waar mogelijk blijven. Voor deze leerkrachten wordt een specifiek competentieprofiel gericht op NT-2-vaardigheden gehanteerd.

Centrale opvang, optimale integratie, passend onderwijs

Leerlingen met NT- 2- problematiek worden *alleen* ingeschreven als er in de school expertise rond NT- 2 aanwezig en beschikbaar is. Is deze er niet, dan wordt er een beroep gedaan op de centrale voorzieningen binnen Kindante.

Deze centrale voorziening biedt naast een specifiek onderwijsaanbod optimale kansen voor integratie en participatie aan de Nederlandse samenleving. Kindante streeft naar locaties waar NT2- leerlingen en reguliere leerlingen onder één dak naar school gaan, waarbij de leerlingenpopulatie van het reguliere deel van de school een brede afspiegeling is van de samenleving.

Leerlingen in een taalklas voltijds naar school, de deeltijdvariant wordt omgebouwd naar maatwerk voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften en meer handen in de klas.

In de schoolondersteuningsprofielen (SOP's) wordt NT-2- expertise opgenomen indien de school deskundigheid, menskracht, mogelijkheden voor begeleiding en verdere faciliteiten in huis heeft.

De trajectbegeleider van het samenwerkingsverband kan een verbindende rol spelen bij het matchen van een leerling met NT-2- problematiek naar een passende school.

Kindante gaat uit van een maximale groepsgrootte voor Taalklassen van 15 leerlingen per groep.

Vervoer

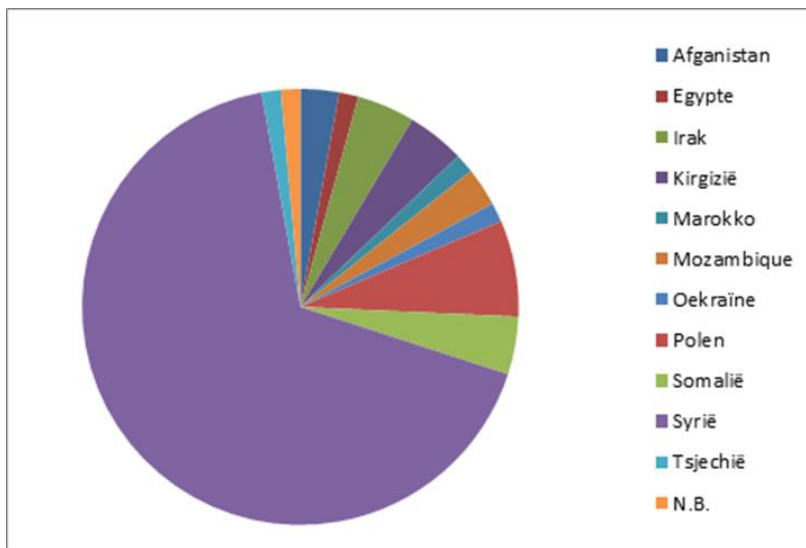
Kindante streeft naar thuisnabij- onderwijs voor alle leerlingen, in navolging van afspraken binnen de samenwerkingsverbanden. Echter ook over NT2- leerlingen geldt: regulier onderwijs als het kan, speciaal waar het nodig is. Is vervoer een belemmering, gaat Kindante het gesprek aan met betreffende gemeenten om samen te zoeken naar een passende oplossing.

Complexe seo- problematiek

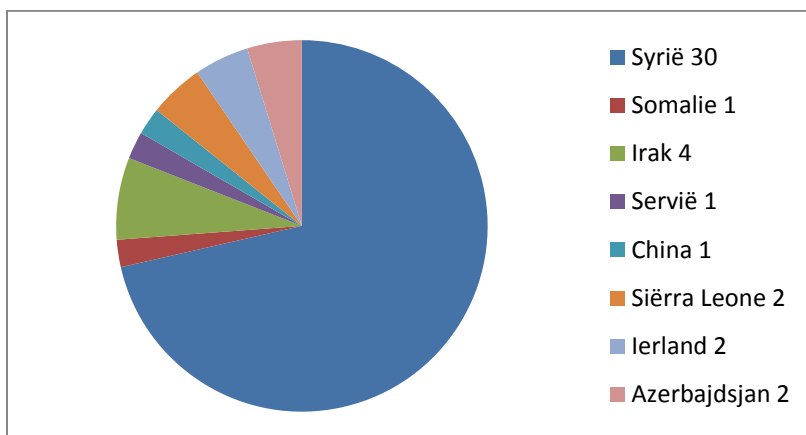
Kindante neemt het voortouw in het aanpakken bij ketenpartners van mogelijke sociaal pedagogische- en psychiatrische problematiek bij asielzoekerskinderen. Samen met ketenpartners wordt gezocht naar passende, adequate zorg, die thuis nabij en snel geleverd kan worden. Daarbij gaat nadrukkelijk de samenwerking gezocht worden met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Bijlage 1

Leerlingenpopulatie OBS De Driepas, 1 februari 2017

Leerlingenpopulatie BS Petrus Canisius, 1 februari 2017

Leerlingenpopulatie voltijdsschakelklas BS De Tovertuin:

